

AMFIBIEËN INVENTARISEREN MET EN ZONDER SCHEPNET

Annie Zuiderwijk

Ik hou niet zo van vissen. Toch heb ik duizenden keren met een net aan de rand van een vijver gestaan om te zoeken naar de beste plek voor de eerste slag. Aldaar, het net zo ver mogelijk van de oever vandaan in het water laten zakken, snel naar je toetrekken, nog een paar keer heen en weer, en ophalen maar. De eerste slag is een daalder waard. Dat gaat absoluut op voor het vangen van grote salamanders, dat wil zeggen kam- en marmersalamander. Ook de kleintjes neem je zo mee. Kikkers vang je anders, meer op zicht. Het vangen van larven gaat weer anders, dan moet het net voorzichtig tussen de waterplanten gemanoeuvrerd worden.

ongerept

Een ongerepte vijver ziet er prachtig uit. Dat is na tien minuten heftig vissen heel anders en je hoopt dan maar dat de vegetatie zich in een paar dagen herstelt. Vaak gebeurt dat, maar niet altijd. Dat is dan ook de reden dat ik niet graag vis. De volwassen dieren lijken weinig te lijden onder het vissen. Larven wel. Vooral als je in één schep veel materiaal tegelijk naar het droge haalt. Larven

die daartussen zitten komen in de verdrukking. Het helpt om de inhoud van het net direct in een emmer of bak water te kieperen.

kwetsbaar

Er zijn soorten waarvan de larven sterk zijn: vroedmeesterpad, padden in het algemeen en ook bruine kikkers. Groene kikkerlarven zijn kwetsbaarder, de staartzomen met name. Kwetsbaar zijn ook de larven van alle watersalamanders, vooral als ze nog klein zijn. Larven van vuursalamanders zijn sterker. Het meest kwetsbaar in mijn ervaring zijn larven van de boomkikker. Die moet je helemaal niet in handen nemen. Eigenlijk zou je dat met alle larven niet moeten doen. Dat is ook de reden dat ik de pest heb aan tandenrijtjes tellen. Op zichzelf is dat al een moeilijke klus waar larven zelden ongeschonden uitkomen.

alternatieven genoeg

Vóór het vissen, dus als de poel nog ongerept is en het water doorzichtig, kun je veel horen en zien. Goed luisteren als je naar de oever loopt. Groene kikkers kunnen zich laten horen evenals - als ze er tenminste voorkomen- geelbuikpadden, vroedmeesterpadden, rugstreppadden of boomkikkers. Kijk en geniet ervan hoe mooi de vijver erbij ligt! Als er groene kikkers zijn zitten ze te zonnen aan de rand of je ziet ze 'hangen' in het water, zo ook geelbuikpadden. Niet zelden zie je in het diepere gedeelte watersalamanders omhoog komen om lucht te happen. In de ondiepe oeverzone kun je gemakkelijk eilegels vinden en als je je hand door de vegetatie haalt zie je de salamandereitjes zitten. Ook padden- en andersoortige larven zijn zo te zien. Draai ook (platte) stenen, plankjes, of afval om waar een volwassen dier onder kan zitten. Het kan heel lucratief zijn om 's avonds met een zaklamp terug te komen. Ga op een droog plekje zitten en luister. Loop behoedzaam langs de rand van het water waarin misschien baltsende watersalamanders te zien zijn. Afhankelijk van het seizoen is er altijd wat te beleven. Voor mij was dat de grootste kick: iets meemaken van het natuurlijke gedrag van de dieren..

*Vindplaats Triturus italicus,
28 december 1980.*

*Wel altijd een schepnet mee,
zelfs op vakantie in Italië.*